

Yttrande

Datum
2022-09-09

Diarienummer
4.5.17-10809/2022

Regeringskansliet
Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck

(Ert diarienummer M2022/00841)

Jordbruksverket har beretts tillfälle att yttra sig över ovannämnda betänkande.

I remissmissivet skriver Miljödepartementet att regeringen önskar synpunkter på överväganden och förslag i betänkandet särskilt med fokus på förslag på nya mål och behov av styrmedel och åtgärder för att nå dessa föreslagna mål.

Jordbruksverket avstår att yttra sig om förslagen om hur målsättningarna för flyg samt sjöfart ska hanteras då dessa områden ligger utanför Jordbruksverkets ansvarsområde.

Nya mål och behov av styrmedel

Mål om konsumtionens klimatpåverkan samt exportens klimatnytta

Beredningen föreslår att det nuvarande målet för Sveriges territoriella utsläpp ska kompletteras med mål för konsumtionens klimatpåverkan samt exportens klimatnytta. Jordbruksverket tillstyrker förslaget. I betänkandet föreslås mål utifrån en klimatomfattig hållbarhet. Jordbruksverket anser generellt att det behövs utvecklas mål och indikatorer för hållbar livsmedelskonsumtion vilket vi analyserat i rapporten Hållbara livsmedelssystem¹. Vi föreslog att regeringen bör ge Livsmedelsverket och Jordbruksverket i uppdrag att göra en översyn av statistiken för livsmedelskonsumtionen generellt, för att öka möjligheterna att följa upp och styra mot mer hållbar livsmedelskonsumtion. Det skulle vara ett lämpligt komplement till det pågående uppdraget till Livsmedelsverket och Folkhälsomyndigheten att ta fram förslag till nationella mål och indikatorer för en hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion. Hållbarhetsaspekter kopplat till produktion ingår inte i det uppdraget men bör ingå i ett komplett mål- och uppföljningssystem.

Mål och indikatorer behövs för att stödja olika aktörer i arbetet för ett hållbart livsmedelssystem i Sverige. Det kan skapa incitament för prioritering och

¹ <https://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/ra213.html>

kraftsamling på alla nivåer i samhället. Samsyn kring hur mål och indikatorer ska följas upp ger också bättre förutsättningar för styrning mot ett hållbart livsmedelssystem.

Jordbruksverket anser att de föreslagna konsumtionsbaserade klimatmålen innehåller perspektiv som kompletterar det territoriella perspektivet och som därför utgör viktiga beslutsunderlag inom klimatpolitiken.

Inom livsmedelsområdet innebär en nedlagd produktion i Sverige en mycket stor risk för så kallat koldioxidläckage då produktionen vanligtvis måste ersättas med import. Utsläppen som orsakas av de importerade produkterna bokförs då som konsumtionsbaserade utsläpp.

I dagsläget orsakar i princip all form av livsmedelsproduktion växthusgasutsläpp vilket bokförs enligt det territoriella perspektivet i det land där produktionen finns. I Sverige har vi dock goda förutsättningar för hållbar livsmedelsproduktion vilket innebär att livsmedelssektorn har stora möjligheter att bidra till målet om exportens klimatnytta.

När det gäller behov av styrmedel för att nå målen visar beredningens analyser att om vi når de globala målen utifrån ett territoriellt perspektiv så kommer även de svenska konsumtionsbaserade utsläppen att minska i mycket hög grad. Vi når dock inte fullt ut det svenska konsumtionsmålet vilket talar för att det, åtminstone på sikt, behövs styrmedel riktade mot konsumtion. I Jordbruksverkets rapport om Hållbara livsmedelssystem drar vi slutsatserna att ytterligare styrmedel utöver information och ökad kunskap behövs i olika kombinationer för att det ska bli enkelt att konsumera rätt. Det finns dock inte i dagsläget några styrmedel som vi vill lyfta fram utöver de informationsbaserade utan det krävs vidare analyser. I rapporten ger vi förslag på hur kombinationer av styrmedel kan testas i pilotstudier.

Statistik om konsumtionens samt exportens klimatpåverkan

Jordbruksverket tillstyrker förslagen på statistikområdet. Vi delar beredningens bedömning om att det finns stort behov av fortsatt utveckling av metoder och ytterligare datainsamling på området.

Ett relevant utvecklingsarbete som inte nämns i betänkandet men värt att nämna är det pågående Silo-projektet² som drivs av Jordbruksverket och som syftar till förbättrad statistik över inköp av livsmedel i offentlig sektor.

2

<https://www.mattanken.se/mattanken/livsmedel/statistiksiloprojektet.4.5634297717f9afaf6e2b584.html>

Offentlig upphandling

Beredningen lägger ett antal förslag som berör området offentlig upphandling. Jordbruksverket tillstyrker förslagen.

I detta ärende har ställföreträdande generaldirektören Jan Cedervärn beslutat. Tobias Markensten har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Ida Lindblad Hammar, Olof Johansson, Anna Blomquist och Sanne Carlsson deltagit.

Jan Cedervärn

Tobias Markensten

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:

m.klimatenheten@regeringskansliet.se

Näringsdepartementet